

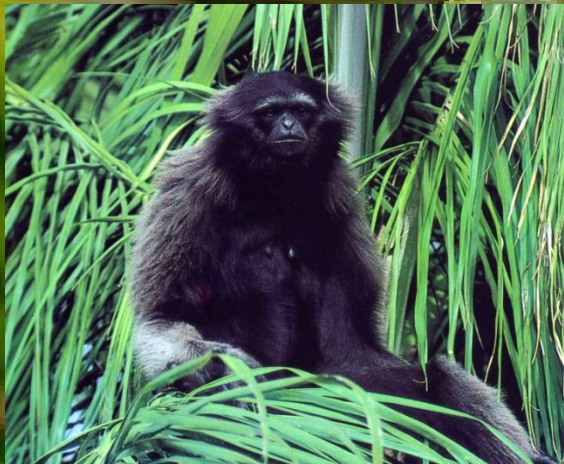
Primatologie 6

Doc. Václav Vančata

Antropologický ústav PřF MU Brno

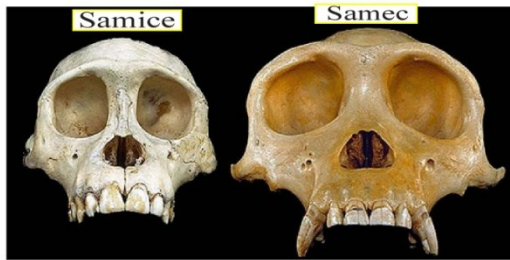
Nadčeled' *Hominoidea*

Giboni jsou od hominidů
– člověka, šimpanze,
gorily a orangutana
značně odlišní a vznikli
zřejmě už v oligocenu
**jako samostatná
skupina**

Velcí lidoopi - monofyletická nebo polyfyletická skupina?

Šimpanz

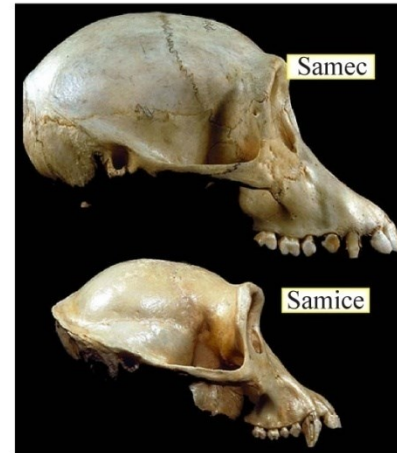
Gorila

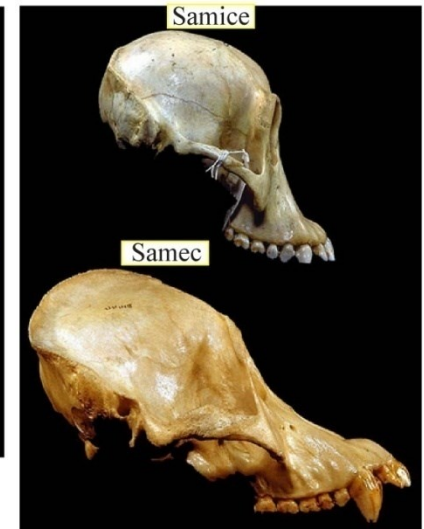
Orangutan

Šimpanz

Orangutan

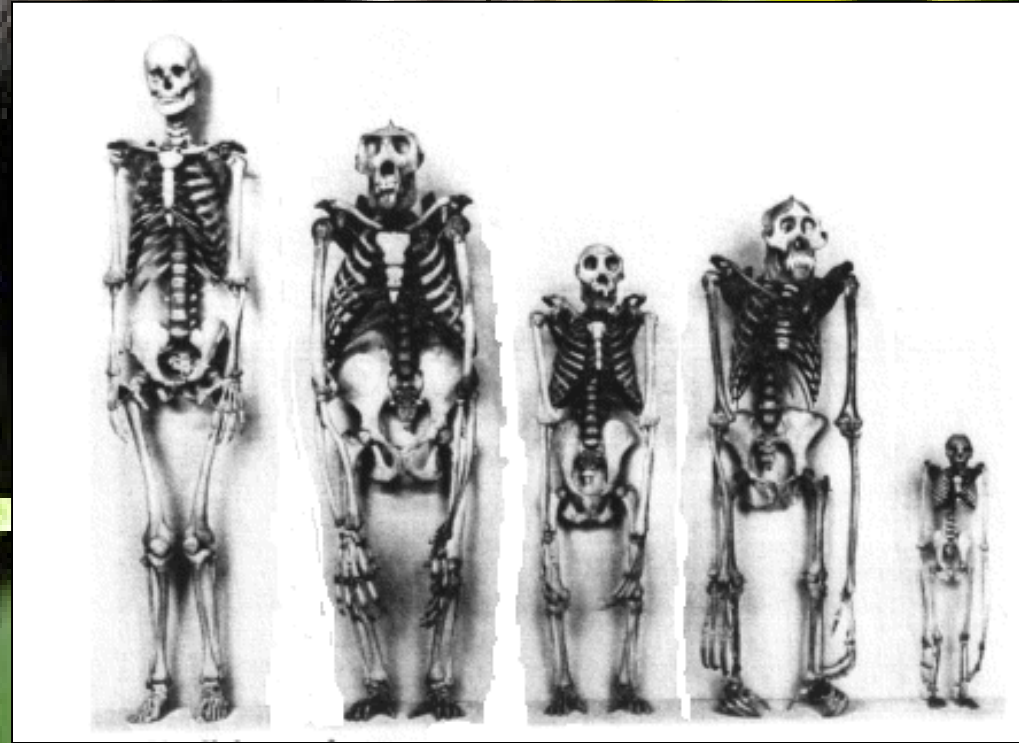
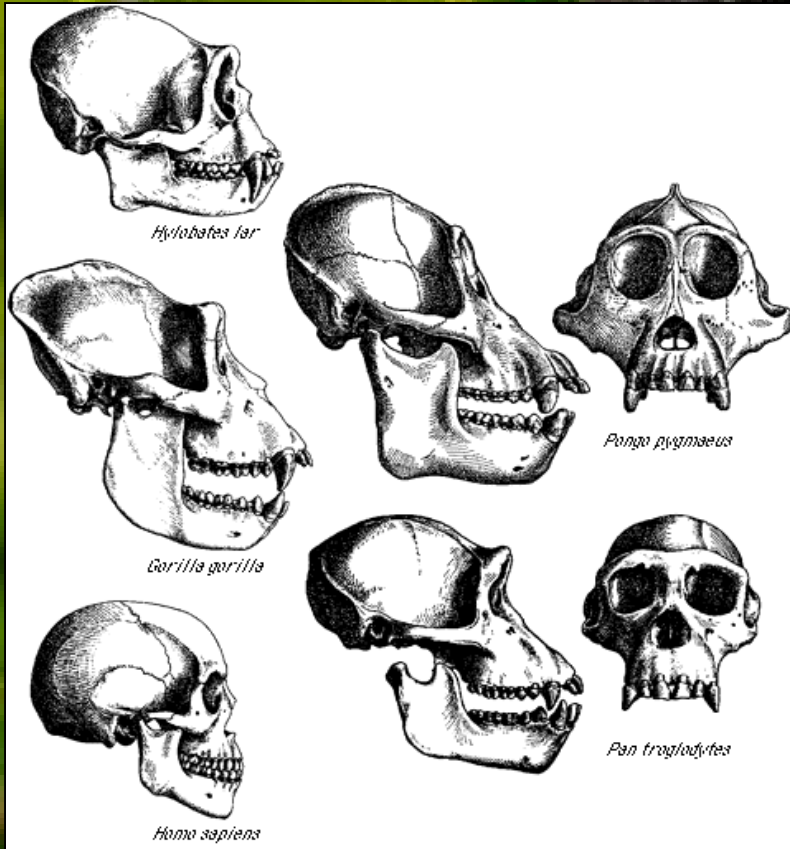
Gorila

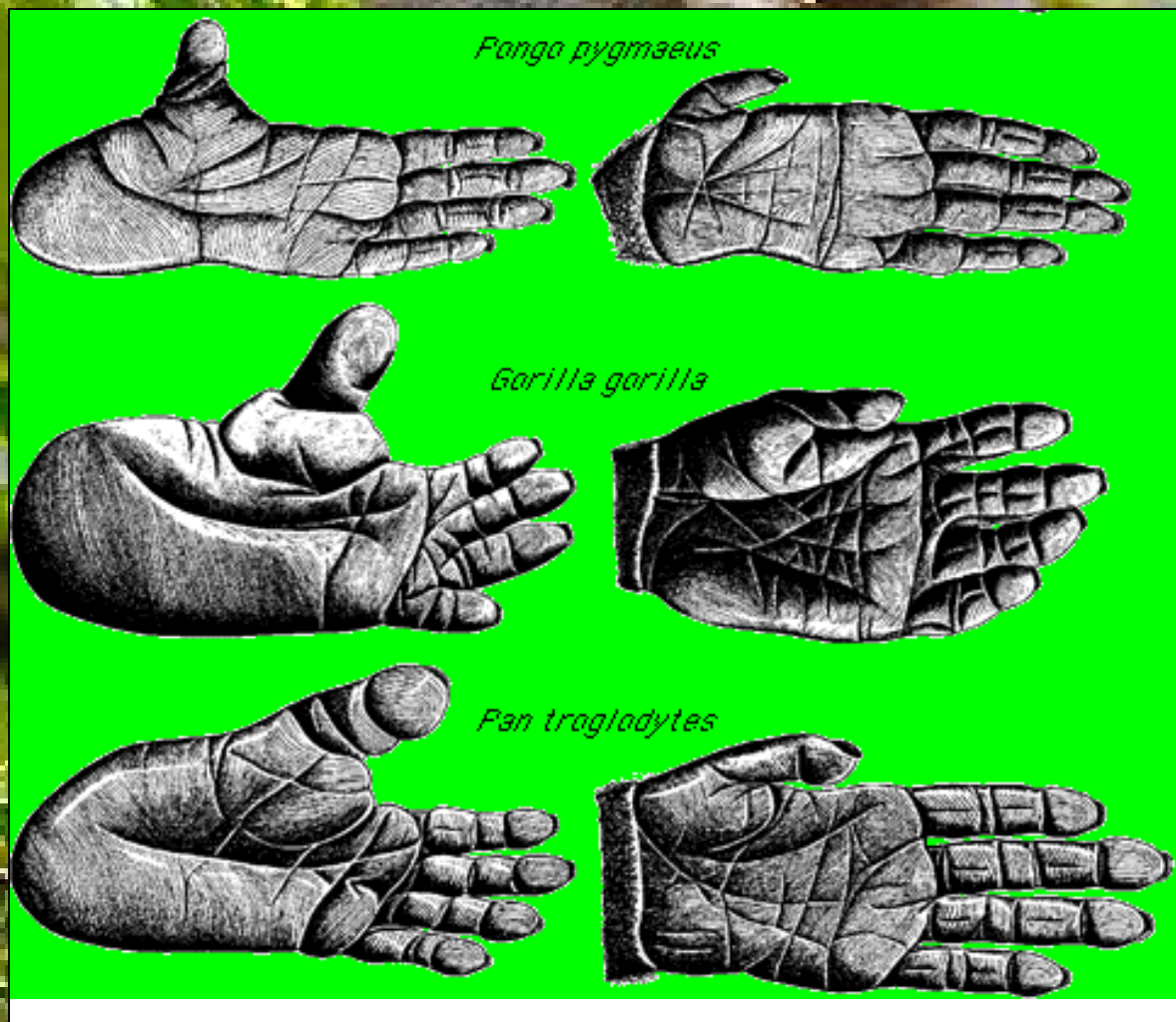
Skelet velkých lidoopů

Čeď *Hominidae* - charakteristické znaky - velcí lidoopi

Ruka a noha velkých lidoopů

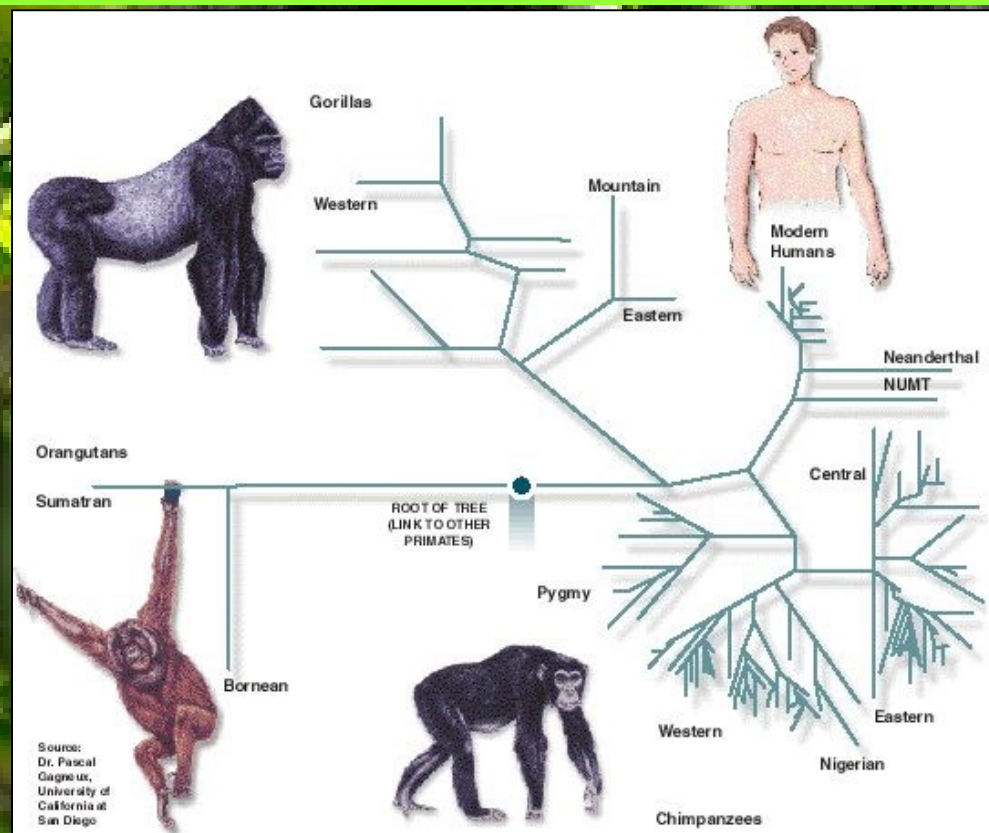

Lokomoce a ekologie velkých lidoopů

Genetická a biochemická příbuznost

Všichni velcí lidoopi mají stejný počet 48 chromozomů
mají podobné imunitní, biochemické a hormonální profily
a některé z krevních skupin jsou blízké člověku

Čeled' *Hominidae*

Homininae

Gorilla

Homo

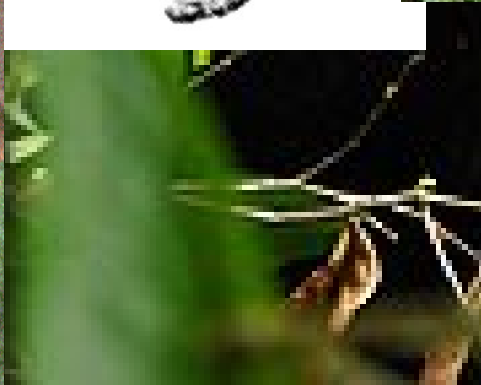
Homininae

Paninae

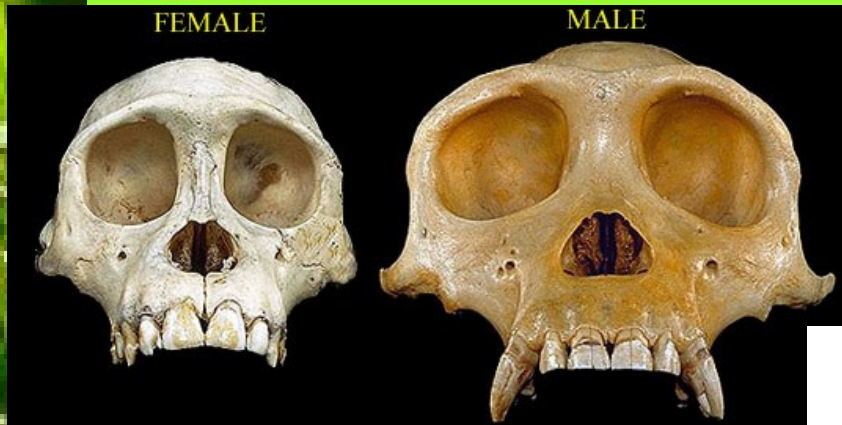
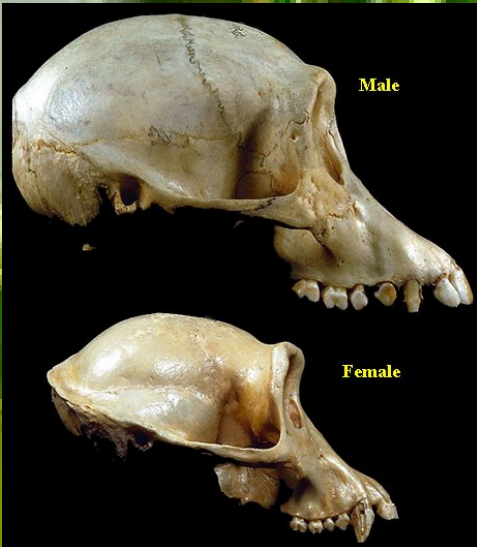
Pan

Podčeleď *Paninae* - gorily a šimpanzi

Frans de Waal, Frans Lanting.
Bonobo: The Forgotten Ape
(University of California Press 1997).

Skelet *Paninae*

Pan

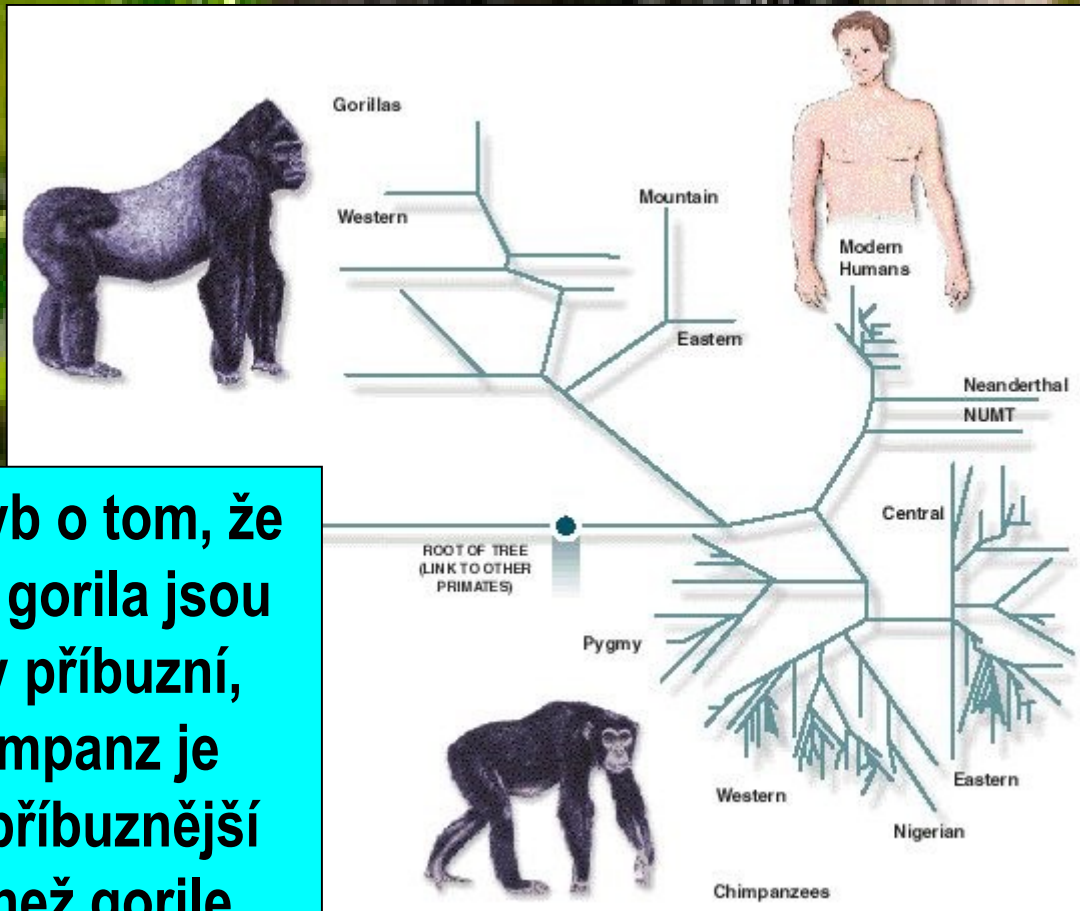

Gorilla

Genetika hominidů

Afričtí lidoopi mají stejný počet 48 chromozomů a velmi podobné biochemické a imunologické charakteristiky

Není pochyb o tom, že šimpanz a gorila jsou geneticky příbuzní, avšak šimpanz je mnohem příbuznější člověku než gorile

Systematika podčeledi *Paninae*

podčeled': *Paninae* - šimpanzi

šimpanz učenlivý - *Pan troglodytes*

šimpanz čego - *P. t. troglodytes*

šimpanz hornoguinejský - *P. t. verus*

šimpanz východní - *P. t. schweinfurthi*

šimpanz bonobo - *Pan paniscus*

gorila obecná - *Gorilla gorilla*

gorila nížinná - *G. g. gorilla*

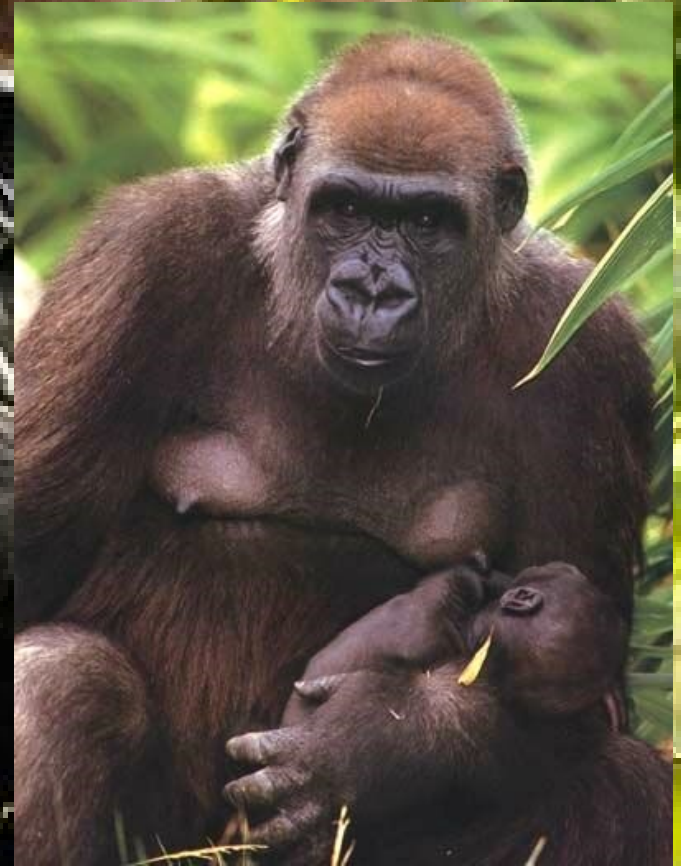
gorila nigerijská - *G. g. diehli*

(gorila horská – *Gorilla beringei*)

gorila horská (rwandská) - *G. g. beringei* (*G. b. beringei*)

gorila východní - *G. g. graueri* (*G. b. graueri*)

Rod gorila - *Gorilla*

Gorila je největší žijící primát.

Samci dosahují hmotnosti i přes 200 kg, samice jsou nanejvýš poloviční.

Lebka gorily

FEMALE

MALE

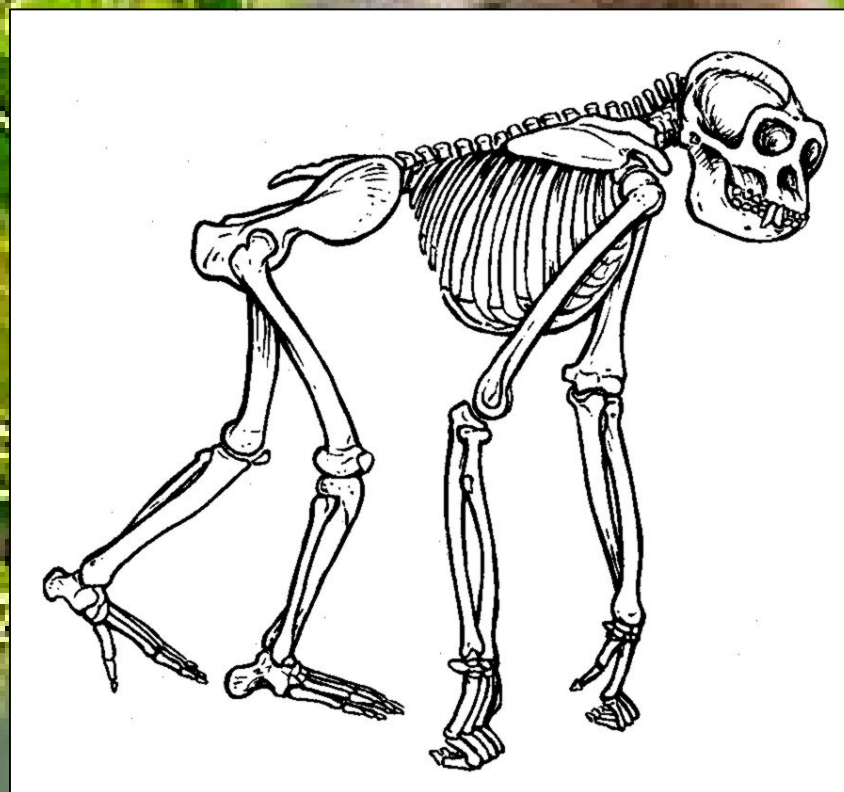
FEMALE

MALE

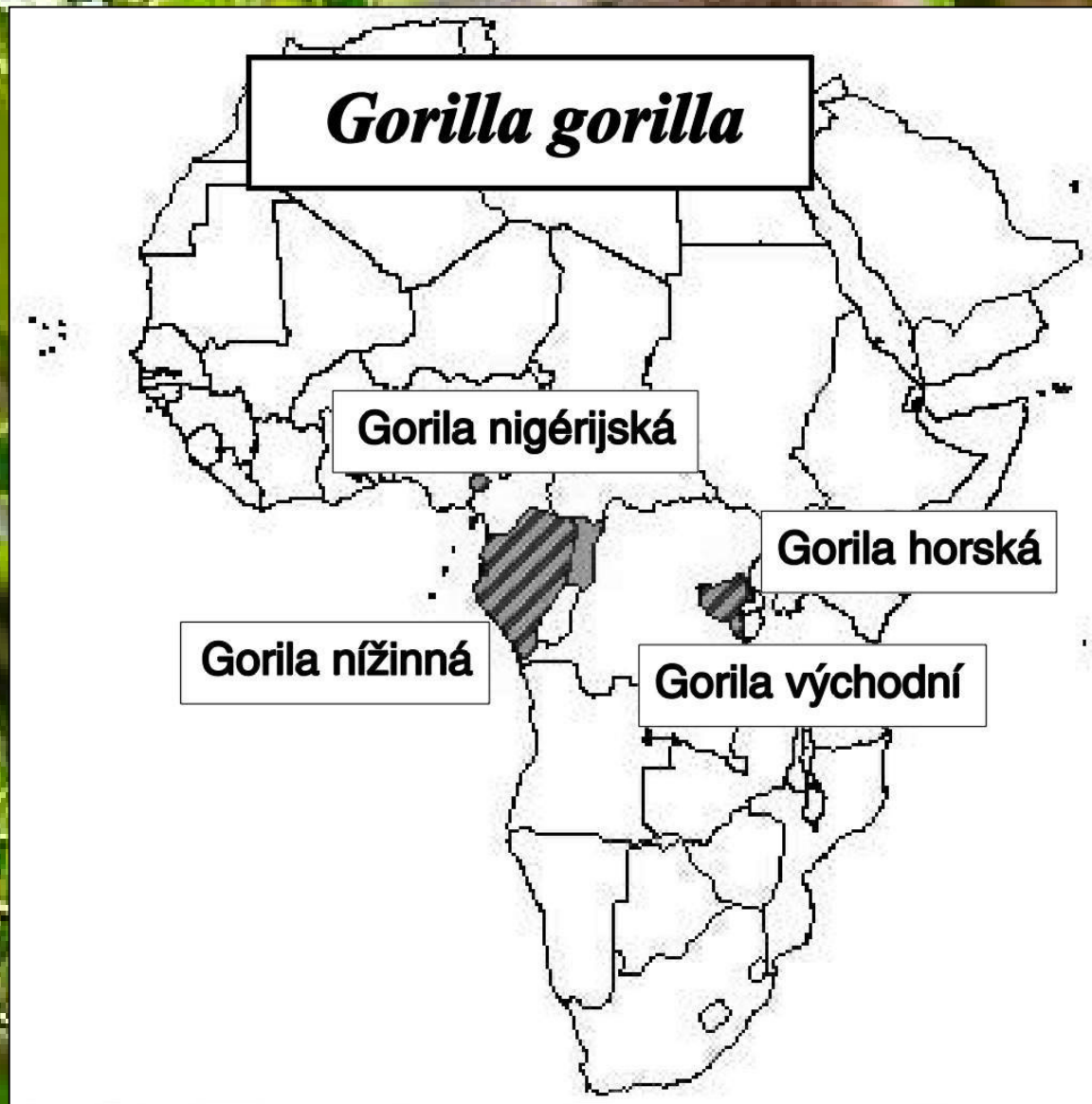

Charakteristické znaky skeletu gorily a velikost jejich těla

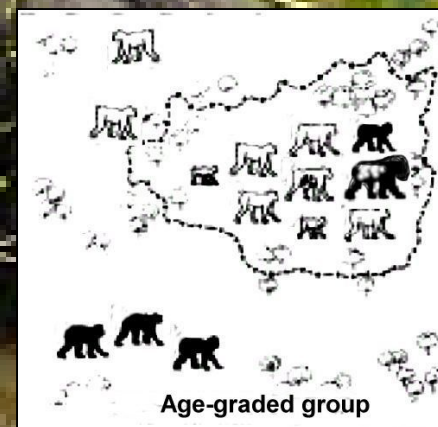
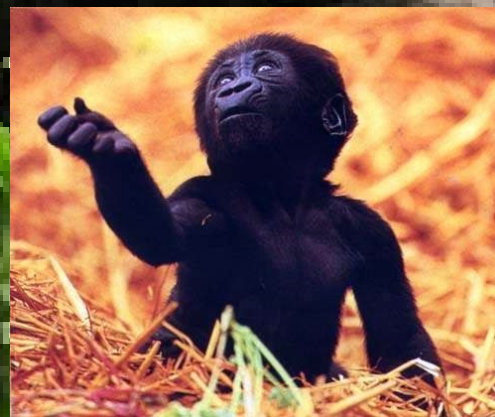
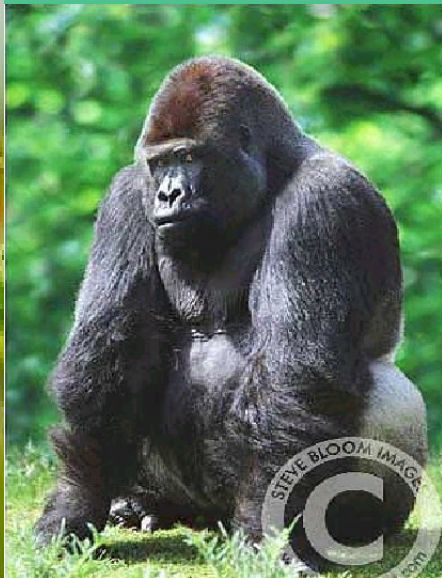

GENUS	SPECIES	VÝSKYT	Hmotnost - samci	Hmotnost - samice	Index inter-membralis
Gorilla	<i>g. gorilla</i>	Nigérie až Zaire	170400	70500	116
Gorilla	<i>g. diehli</i>	Nigérie			
Gorilla	<i>g. beringei</i>	Uganda, Rwanda, Burundi, Zaire	162500	97500	116
Gorilla	<i>g. graueri</i>	Zaire	175200	71000	

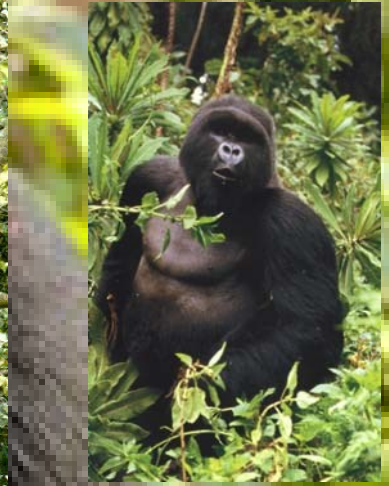
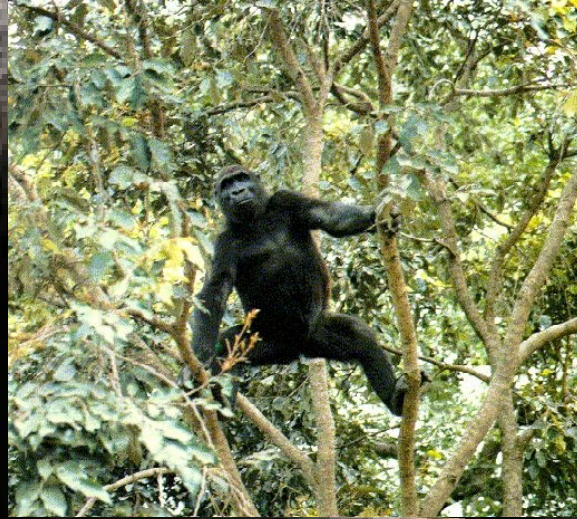
Současné rozšíření goril

Gorilla gorilla - gorila obecná

Gorilla gorilla - gorila obecná - ekologie

Gorilla gorilla - gorila obecná - chování

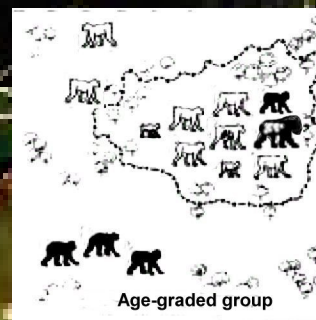
Gorilla g. beringei - gorila horská

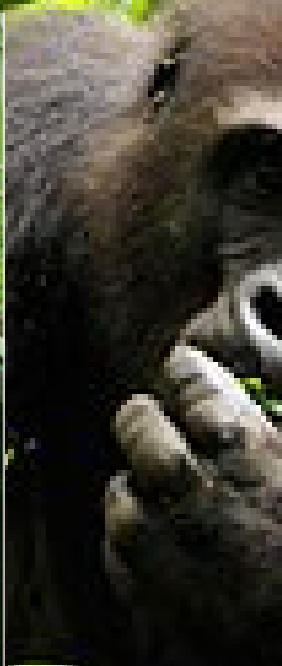
Gorilla g. beringei - gorila horská - ekologie a chování

Gorilla horská pojídá velké množství špatně stravitelné vláknité potravy. Potrava je trávena dlouho a málo efektivně, gorily nemají specializovaný trávící trakt ani symbiotické bakterie. Častá je koprofágie.

Gorilla g. graueri - gorila východní

Gorila východní je příbuzná gorile horské, ale je:

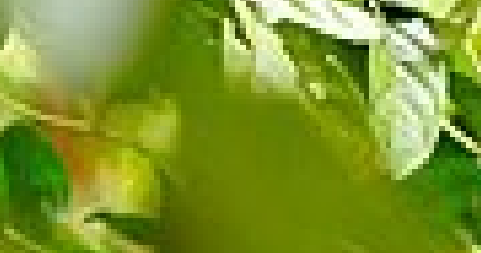
- více stromová
- mnohem více plodožravá
- sociálnější

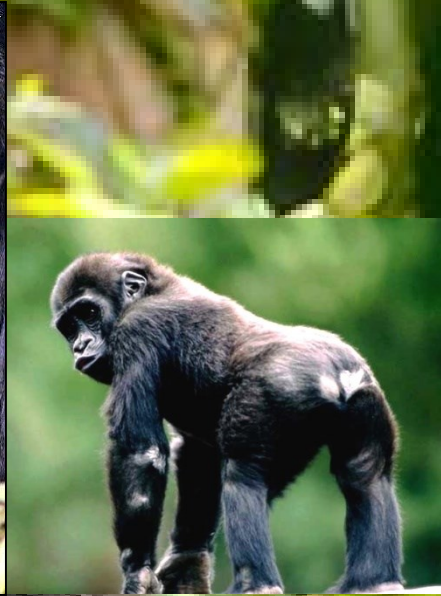
Gorilla g. gorilla - gorila nížinná

Gorilla g. gorilla - gorila nížinná - ekologie a chování

Gorilla g.gorilla - gorila nížinná - chování, sociální struktura

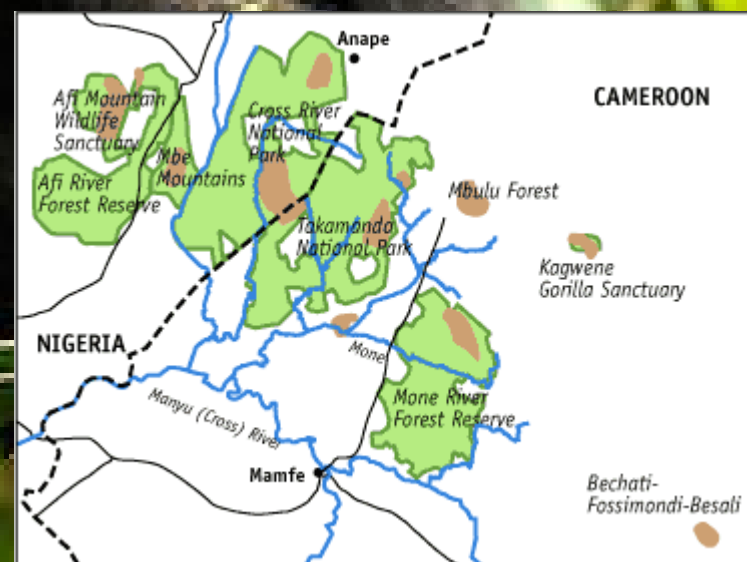
Gorila nížinná je nepříbuzná gorile horské a je:

- mnohem více stromová
- stromy často využívá, i pro stavění hnízd
- v potravě mají významný podíl plody
- ve srovnání se šimpanzi nekvalitní potrava
- je z goril nejsociálnější
- používání nástrojů i u goril v přirozených podmínkách, v zajetí je relativně velmi pokročilé

Fission - fusion struktura

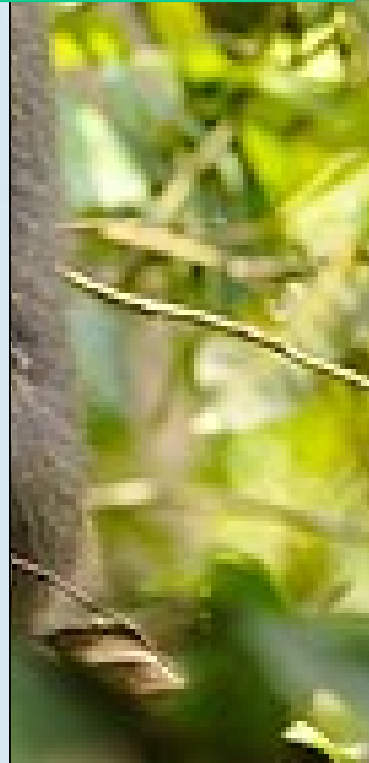
Gorila nigérijská

Současné rozšíření goril

- *Gorilla gorilla diehli*
- *Gorilla gorilla gorilla*
- *Gorilla beringei graueri*
- *Gorilla beringei beringei*

Nástrojové chování goril

